

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Secunda pars

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

qui erat super tributa, misisset, lapidavit eum omnis Israë. 1. Reg. 12. v. 18. Pari modo trucidarunt Zachariam Barachizæ filium, juxta Regis Joas mandatum, in atrio domus Domini, 1. Reg. 12. v. 18.

Sic hi vestigiis parentum insistere, eo que probare volunt, se filios esse eorum, qui Prophetas occiderunt. Matth. 23. v. 31.

Hic scruteris vel teipsum, utrum & ipse cum Judæis lapides corripueris, & veritatem persecutus fueris?

Hoc multifariam fit.

1. *In sensu proprio, & quidem*

1. *Directè, sicut Cain fratrem Abelem interfecit, Gen. 4. v. 8. Sicut adhuc hodiè Pontifex, cum affectis suis, Evangelicos perimendos vult, juxta illud: Venite, & dispergamus eos, ne sint gens, & non memoretur nomen Lutheri ultra, Psalm. 83. v. 5. Unde Palingenius Poëta Pontificius sic scribit:*

Clemens Martinum cupiens abolere Lutherum,

Non disputando aut subtilibus Argumentis,

Sed ferro atq; armis mavult sua jura tueri, Pontifices nunc arma juvant, sunt cætera nugæ.

2. *Oblique, per varias technas, quando Evangelici apud Imperatorem, Reges Electores, & alios Imperii ordines decolorantur, quod falsò Christianorum nomen obtineant, sicut Bellarminus expressè scribit, nullum inter Evangelicos esse bonum, quod sæpè apud imperitos fidem invenit. Unde Siracides c. 28. v. 15. 21.*

2. *In sensu mystico. Quod ab iis fit, qui nomine Christianorum gloriantur, at veritatem ferre nequeunt, hi ob peccata reprehensi, lapidibus sæpè ecclesiæ ministrum impetunt; lapide modò diffamationis, dum*

ut seditiosum eum traducunt, quod Eliæ accidebat, 1. Reg. 18. v. 17. modò lapide *retaliationis*, dum vindictam adversus eum meditantur, Sir. 10. v. 6. modò lapide *relegationis*, ut eum ab officio removeant, & in exilium mittant, quod Amoso contigit, Amos. 7. v. 13.

Utrumque grande peccatum est. Genuini Christiani caveant sibi ne illud committant, Qui enim eos tetigerit pupillam oculi Dei tangit, Zach. 2. v. 8. Deus iis facilè refugium procurare potest, ut in die malorum protegantur, Psalm. 27. v. 5. à superbiâ malorum, Psalm. 31. v. 21. ut Jeremias, c. 38. Persecutores autem eorum à portu & perfugio excludentur, quando conscientia malefactorum eos exagitabit; sed licet de cubiculo in cubiculum abscondant se, 1. Reg. 22. v. 5. & montibus dicant, cadite super nos, & abscondite nos, Apoc. 6. v. 16. tamen protrahentur, & pœnas dabunt, interitum æternum, à facie Domini, & à gloriâ virtutis ejus. 2. Thess. 1. v. 7.

Secunda pars.

Progreдемur nunc ad alteram partem, *χρηστικῶς, sive notitiam Christi, meditari. Hic nobis proponitur in Evangelio hoc:*

1. *Tanquam Exemplar sanctitatis, qui solus in veritate dicere potest, quis vestrum arguet me de peccato?*

Scimus, peccatum duplex esse:

1. *Originale, in quo concipimur, & nascimur, Psalm. 51. v. 7. Job. 14. v. 4. Unde Adam post lapsum filios genuit, non ad Dei, sed suam imaginem. Gen. 5. v. 3.*

2. *Actuale, quod perpetramus, cogitationibus, verbis, & operibus, omittendo & committendo, à quo renati quoque non omninò exclusi, juxta illud Rom. 7. v. 21.*

Sed de Christo dicere verè possum, quod

ab utroque, tam originali, quam actuali immunis sit, ideo vocatur, sanctus sanctorum, Dan. 9. v. 24 qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus. 1. Pet. 2. v. 22. Hujus innocentia suæ in passione ab ipsis hostibus, præclara testimonia impetravit. *Indas* ait: Peccavi, tradens sanguinem justum. Matth. 27. v. 4. *Vxor Pilati*, maritum monet: Nihil tibi, & justo illi; multa enim passa sum hodie in somnis, propter eum, Matth. 27. v. 19. *Herodes* veste alba eum induit, in testimonium innocentia, Luc. 23. v. 12. *Centurio sub cruce*, concionem ei funebrem habuit, hisce verbis: Vere hic homo justus erat. Et omnis turba eorum, qui simul aderant, ad spectaculum istud, & videbant, quæ fiebant, percutientes pectora sua, revertebantur. Luc. 23. v. 48.

Hæc probe observabimus,

1. *Ratione solatii.* Nos omnes declinavimus, non est, qui faciat bonum, non est, usque ad unum. Psalm. 14. v. 3. ideoque omnes damnandi essemus, nisi Christus in mundum venisset, & innocentia sua peccata nostra expiasset: ipse enim factus est nobis, sapientia à Deo, & justificatio, & redemptio, 1. Cor. 1. v. 30. Quod itaque hic nobis deficit, in nobis non querere possumus, & licet quereremus, in nobis tamen non invenire licet. Omnis enim justitia nostra est sicut pannus menstruatus. Esa. 64. v. 6. sed de Christi plenitudine accipere oportet gratiam pro gratia. Joh. 1. v. 16. Sic enim Deo, patri cœlesti placuit. Col. 1. v. 19. 20.

2. *Ratione exempli.* Licet enim Christum in sanctimonia plane adæquare non valeamus, attamen imitatores ejus esse debemus, & quantum fieri potest, sanctimo-

nia operam dare, sine qua nemo videbit Dominum, Heb. 12. v. 14.

Præprimis observare hoc debent ministri Ecclesiæ, ut & Christiani magistratus, ut dicere possint cum Paulo: Estote imitatores mei, sicut ego Christi. Nam: Regis ad exemplum totus componitur orbis. Vide Sir. 10. v. 2.

II. *Tanquam Doctor veritatis.* Si veritatem dico, quare vos non creditis mihi? Per veritatem nihil aliud intelligit, quam verbum suum salvificum, quod è sinu patris prolatum, hæctenus docuerat. Joh. 1. v. 18. Sicut enim ipsa veritas est, Joh. 14. v. 6. nec mentiri potest, Hebr. 6. v. 18. sic quoque verbum ejus est verbum veritatis, Joh. 17. v. 17. Ideo dicit coram Pilato: Ego in hoc natus sum, ut testimonium perhibeam veritati. Joh. 18. v. 37.

Quandocumque ita controversia in religionis negotio oriuntur, non melius eas dijudicare possumus, quam si ad normam infallibilem, verbum ejus, eas revocemus, quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos, & misericordia. Gal. 6. v. 15.

Alias verum est, omnis homo mendax, Psal. 116. v. 11. Sed Christus est verus Deus, & vita æterna, 1. Joh. 5. v. 20. Omnes promissiones Dei, in ipso sunt etiam, & in ipso sunt Amen. 2. Cor. 1. v. 20.

Inserviat hoc nobis

1. *Ad refutandum illos*, qui posthabita cœlesti veritate, docent, quæ non oportet, turpis lucri gratia, Tit. 1. v. 11. His Christus idem dicit: Si veritatem dico, quare vos non creditis mihi?

Judæi, Turcæ, Ethnici, Arriani, Photiniani, & Anti-Trinitarii alii abnegant SS. Trinitatem. Hoc inde est, quia Christo non cre-

credunt, qui in nomine Patris, Filii & Spiritus sancti baptizari iussit.

Pontificii non per solam fidem, sed per operum merita cœlum acquirere satagunt, unde hoc? quia non credunt verbo Christi, Joh. 3. v. 16.

Reformati in SS. cœnâ nihil præter nuda symbola, panem & vinum esse, arbitrantur, quibus beneficia Christi, per passionem parta nobis adumbrentur. Quod non statuerent, si verbis institutionis, quæ Christus locutus est, inhærent, & crederent Matth. 26. v. 26. Marc. 16. v. 24.

Nostrium proinde est, omnem intellectum in captivitatem redigere, in obsequium Christi, 2. Cor. 10. v. 5. Beati enim qui non vident, & credunt, Joh. 20. 5.

2. *Ad dehortandum.* O quam multi inveniuntur, qui verbum Dei susq; deq; habent, & suo arbitrato vivunt, non perpendentes, quod securis ad radicem arborum posita sit. Matth. 3. v. 10. Hi Christum audiunt: Si veritatem dico, quare vos non creditis mihi? Durum eis erit adversus stimulum calcitrare. Act. 9. 7. Joh. 12. 48.

3. *Ad consolandum.* Inveniuntur, qui à Satanâ territi, animum despondent, persuasi, quod iniquitas major sit, quàm ut remittatur, ut Cain, Gen. 4. 13. Cum tamen clarissimam Christi promissionem habeant: Qui venit ad me, non eiciam foras, Joh. 6. 37. Et sciunt, filium hominis non venisse animas perdere sed servare, Luc. 9. 56. Si veritatem auditis, quare non creditis? Peccatum absolutè non damnat, aliàs nemo salveretur, 1. Reg. 8. 46. Sed quando incredulitas & perseverantia accedunt, Hebr. 10. 29. tum demum damnatio consequitur. Joh. 3. 18.

Alii crucem iniquo animo ferunt, præsertim si auxilium diu differtur, & Deus dor-

mire videtur. Sed quid ait Christus? Non relinquam vos orphanos, Joh. 14. v. 18. Ne turbetur cor vestrum, Joh. 14. 27. Ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem seculi, Matth. 28. v. 20. His verbis solatio plenissimis inhære debemus, ne Christus causam habeat querelam suam repetendi: Si veritatem dico vobis, quare vos non creditis mihi? Expecta Dominum, Psal. 27. v. 14. Veniens veniet & non tardabit, Hab. 2. v. 3. Nec patietur nos tentari supra id, quod possumus, 1. Cor. 10. v. 13. quin tandem ab omni malo liberabit, 2. Tim. 4. v. 18.

III. *Tanquam pater aternitatis.* Dicit enim ad Judæos: Amen, Amen dico vobis, antequam Abraham fieret, ego sum. Quæ verba non intelligenda sunt de humanâ ejus naturâ, hanc enim in plenitudine temporis adsumsit, Gal. 4. v. 1. sed de divinâ, quæ ante Abrahamum, & ab æterno fuit. Hinc vocatur, pater aternitatis, Esa. 9. v. 6. *cujus egressus ab initio, à diebus aternitatis,* Esa. 9. v. 6. *cujus egressus ab initio, à diebus aternitatis,* Mich. 5. v. 2.

Sic Christus est pater aternitatis, sive aternus salvator,

1. *Subjectivè.* In principio enim erat verbum, Joh. 1. v. 1. Apoc. 22. v. 13.

Est hoc infallibile argumentum, quo Hæreticos, qui æternam Christi Deitatem abnegant, refellere possumus. Quod si enim ante Abrahamum fuit, cum patre & spiritu sancto æternus Deus erit, unum enim hi sunt, 1. Joh. 5. v. 7.

Et quia ejusmodi salvatorem habemus, qui æternus est, mundum hunc transitoriū diligere non debemus, ut Demas, 1. Tim. 4. v. 10. sed thesaurizare thesauros permanentes in cœlo, Matth. 6. 20. Joh. 2. 26.

U

2. *Effè-*

2. *Effectivè*, per verbum suum, de quo ait : Amen, dico vobis, si quis sermonem meum servaverit, non gustabit mortem in æternum. Aliàs dicitur :

Contra vim mortis non est medicamen
in hortis.

Sed hïc nobis Christus monstrat veram panacæam, quã nos præservare possumus, ne mors temporalis nobis amara sit, Sir. 41, 1. sed somnus placidus fiat, Joh. 11, 11.

Præservare quoq; nos possumus, ne spiritualis mors nobis noceat; sed sicut in Baptismo Christum induimus, Gal. 3, v. 27. Sic cum Stephano cœlos apertos videmus, Act. 7, 56. & impetramus salutem à modò, quam primũ anima è corpore migrat, Apoc. 14, 13.

Ethnici de hãc arte nihil noverunt, ideo Imperator Septimius Severus, jam mori-

bundus dicebat : *Omnia fui, omnia habui, sed jam mihi nihil prodest.*

Aristoteles in agone exclamabat : *O ens entium miserere mei!* Cui discipuli ejus respondebant : *Qui suscipit animas Philosophorum, suscipiet etiam tuam.*

Nos habemus verbum Christi, quod est verbum vitæ, Joh. 6. v. 68. & medicina, quæ omnia sanare potest, Sap. 16. v. 12. Diligamus itaque illud super millia auri & argenti, Psal. 119. v. 72. Sic Jesus Servator nos vicissim amabit, & in fine vitæ instaurabit, confortabit, roborabit, fundabit, 1. Pet. 5. v. 10. Ut in virtute ejus strenuè vincere, & per mortem in vitam transire possimus. Quod nobis omnibus ex gratia concedere dignetur, Deus ter Opt. Max. per Jesum Christum, Amen.

Dominica Palmarum.

Concio de Cœna Domini.

EXORDIUM.

CUm Eleasar servus Abrahami senior, formosam Rebeccam ad fontem offendisset, animadversò, illam hanc fore, quam Deus heri sui filio Isaaco præparasset, dedit ipsi in aurem auream, cujus pondus erat dimidium sicli. Hæc arrha erat, quã eam quasi alligare, & amorem in corde ejus accendere & conservare volebat, Gen. 24. v. 22.

Hæc historia elegantem nobis Allegoriam suppeditat.

Deus, cœlestis ille pater, adhuc hodie Eleasaros suos emittit, qui sũt fideles Ecclesie ministri & pastores, ut filio suo Jesu Christo respondeant & exhibeant sponfam ca-

stam, 2. Cor. 11. v. 2. quam in judicio & justitiã, in misericordiã & in miserationibus sibi desponsare vult, Of. 2. v. 19. Hanc ob causam illis concedidit :

1. *In aurem auream*, h. e. verbum suum salutiferum, quod ideo prædicatur, ut audire, nec modo audire, sed & in corde fideliter conservare debeamus. Ex auditu enim fides est, Rom. 10. v. 17. sine fide verò impossibile placere Deo, Hebr. 11. v. 6. propterea non inconcinne in auris aurea dicitur, quam super millia auri & argenti æstimemus, Psalm. 119. v. 27. Argentum enim & aurum non valebit nos liberare in die furoris Domini, Ezech. 7. v. 19. sed

ver-